

Historia

Tereny dzisiejszego Grodkowa weszły w skład państwa Mieszka I około 990 roku. Przez kolejne trzy wieki, na temat miejsca gdzie powstało późniejsze miasto, nie ma zbyt wielu informacji. Pierwsza pisemna wzmianka pochodzi z roku 1210 i dotyczy wsi Stary Grodków. Lokacja miasta na prawie niemieckim nastąpiła w latach 1248-1249. W tym czasie władcą tych terenów był Henryk Pobożny. W 1268 roku został wybudowany kościół parafialny. Jego fundatorem był Henryk Probus. Z kolei w 1276 roku Grodków otrzymał prawa średzkie. Miasto zostało otoczone murami miejskimi i fosą w 1296 roku. W 1344 roku Bolesław III sprzedał je wraz z okolicą biskupowi wrocławskiemu Przecławowi z Pogorzeli. Rok wcześniej wspomniany biskup uznał króla czeskiego Karola Luksemburczyka głównym patronem kościoła wrocławskiego.

✘ Oznaczało to koniec panowania Piastów na tym terenie. Wacław IV Luksemburski, król czeski, w drugiej połowie XIV wieku nadał biskupom wrocławskim tytuł wasala królewskiego i księcia, a ziemię grodkowską podniósł do rangi księstwa, wchodzącego w skład biskupstwa nyskiego, czasem nazywanego też grodkowsko-nyskim. W 1419 roku w Czechach wybuchły wojny husyckie.

Grodków był własnością biskupów, więc automatycznie stał się celem husyckich ataków. W wyniku wojennej zawieruchy miasto wielokrotnie było niszczone i plądrowane przez przechodzące przez nie wojska. Oznaczało to koniec panowania Piastów na tym terenie. Wacław IV Luksemburski, król czeski, w drugiej połowie XIV wieku nadał biskupom wrocławskim tytuł

✘ wasala królewskiego i księcia, a ziemię grodkowską podniósł do rangi księstwa, wchodzącego w skład biskupstwa nyskiego, czasem nazywanego też grodkowsko-nyskim. W 1419 roku w Czechach wybuchły wojny husyckie. Grodków był własnością biskupów, więc automatycznie stał się celem husyckich

ataków. W wyniku wojennej zawieruchy miasto wielokrotnie było niszczone i plądrowane przez przechodzące przez nie wojska. Na domiar złego w drugiej połowie XV wieku Grodków nękały liczne pożary. Miasto w XVI wiek wchodzi jako mała i zubożała osada. W tym czasie Grodków, jak i tereny wokół niego przechodzą pod panowanie Habsburskie.

W 1618 roku wybuchła wojna trzydziestoletnia toczona pomiędzy zwolennikami reformacji i kontrreformacji. Przez ten okres czasu Grodków znów stał się terenem działań wojennych. Na szczęście, tym razem miasto szybko zostało odbudowane. Wielką w tym zasługą biskupa wrocławskiego Sebastiana von Rostocka, rodowitego Grodkowianina. To z jego inicjatywy w latach 1664-1671 odbudowano i podwyższono uszkodzone mury miejskie. Odbudowany został również zniszczony w wyniku działań wojennych kościół parafialny. Za jego panowania nastąpił też znaczny rozwój gospodarczy Grodkowa. Pod koniec XVII wieku w mieście organizowano cztery jarmarki do roku. W 1740 roku Fryderyk II, król pruski zażądał od Marii Teresy całego Śląska. Wybuchła wojna. Grodków bez walki zajęło wojsko pruskie i tu na początku 1741 roku król Fryderyk II założył swoją kwaterę główną. Wojnę wygrały Prusy, dzięki zwycięstwu pod Małujowicami, niedaleko Grodkowa. W tym samym roku podpisano traktat wrocławski w wyniku, którego większa część Śląska wraz z Grodkowem została włączona do Prus. W czasie panowania pruskiego w mieście powstał garnizon wojskowy. W 1769 roku w Grodkowie urodził się Józef Ksawery Elsner, kompozytor, dyrygent. Twórca Konserwatorium Muzycznego w Warszawie, nauczyciel Fryderyka Chopina. W 1810 roku nastąpiła sekularyzacja dóbr biskupstwa wrocławskiego, w wyniku, czego biskupi stracili władzę zwierzchnią nad Grodkowem. Od tego momentu stał się on miastem królewskim. Przez miasto pociągnięta została nitka jedna z najstarszych linii kolejowych na Śląsku, uruchomionej w 1847 roku linii Brzeg - Nysa. W 1840 roku w Grodkowie żyło 2596 mieszkańców, większość była katolikami, resztę stanowili protestanci i Żydzi. Przełom XIX i XX wieku to okres, w którym miasto popadło w stagnację gospodarczą. W okresie międzywojennym Grodków był małym miasteczkiem o niskim tempie rozwoju gospodarczego. Przemysł był słabo rozwinięty w porównaniu z innymi częściami Opolszczyzny. Zatrudniał on 1591 mieszkańców. W Grodkowie istniały: młyn, tartak, zakład wikliniarsko-trzciniowy, cegielnia, fabryka cygar i papierosów, palarnia kawy, browar, wytwórnia pasty, zabawek dziecięcych, drukarnia, i warsztaty samochodowe.

✘ W 1939 roku Grodków liczył 4867 mieszkańców. Wojna do miasta dotarła dość późno. 5 II 1945 roku rozpoczęły się ciężkie walki o Grodków. Wojska radzieckie rozpoczęły natarcie od strony Lewina Brzeskiego i walczyły tak w mieście jak i na jego przedpolach. Zacięte walki trwały kilka dni, ostatecznie 8 II 1945 Grodków opanowały wojska radzieckie.

W wyniku działań wojennych oraz stacjonowania radzieckiego wojska, zniszczeniu uległo ponad połowa zabudowań miejskich. Okres powojenny w historii Grodkowa to czas powolnej odbudowy ze zniszczeń wojennych. Miasto nabrało dynamicznego rozwoju w latach 60-tych i 70-tych ubiegłego wieku. W Grodkowie w tym czasie powstało kilka większych zakładów przemysłu metalowego i spożywczego, a także wytwórnia pasz. Pod koniec XX wieku miasto liczyło około 10 tysięcy mieszkańców.